

PRIMA SENTINȚĂ  
ÎN DOSARUL  
"BOMBONICA"

Liviu  
Dragnea,  
3 ani  
și  
6 luni  
de închisoare  
cu executare



# BURSA

ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI

presă  
independentă

2 lei

Vineri, 22 iunie 2018, nr. 108 (6169), anul XXVII

16 pagini

■ De ce vrea guvernul german să ascundă  
extinderea sărăciei energetice?

PAGINA 5

■ CLAUDIU CRETU, ELSEN: "Este necesară  
reabilitarea și redimensionarea rețelei  
termice din București"

PAGINA 14

■ ADRIAN VASILESCU, BNR:  
"O fi istorică deprecierea leului,  
însă depinde și de unde începe istoria"

PAGINA 8



GRAM AUR = 164,6160 RON

FRANC ELVEȚIAN = 4,0627 RON

EURO = 4,6695 RON

DOLAR = 4,0518 RON

## ZIUA UNIVERSALĂ A IEI



# Modelul tradițional s-a impus în moda mondială

**I**a autohtonă este sărbătorită în lumea întreagă, 24 iunie fiind aleasă ca Zi Universală a acestei bluze tradiționale românești. Dacă primii pași au fost timizi, acum sunt siguri și apăsați. Cea mai frumoasă creație vestimentară populară autohtonă se bucură de un succes greu de anticipat în urmă cu un deceniu. Marile case de modă "Itali" modelele, femeile din diferite țări poartă cu mândrie acest obiect vestimentar. Ia s-a impus în moda mondială și este de călțiva ani foarte la...modă.

Bluza caracteristică portului național, ia este făcută din pânză, bumbac, în sau borangic, frumos împodobită având cusături în motive geometrice, în diverse culori, diferitelor de la o regi-

ne a țării la alta din punct de vedere al croielii, paletei coloristice, motivelor, aparține deja culturii mondiale.

Dacă acum două decenii zicea abandonată prin muzeze sau prin colțurile ale unor lăzi de zestre, ia a "ieșit în stradă", ia a redevenit un obiect vestimentar cotidian, care se asortează și cu niște pantaloni moderni, și cu un pantof cu toc sau cu o fustă, în funcție de preferințele posesoarei.

Sunt redescoperite și vechi de mare valoare, inclusiv sentimentală, sunt create altele noi, elemente ale bluzei tradiționale impodopesc creații vestimentare moderne. Tot mai mulți membri ai noilor generații aleg portul tradițional autohton atunci când decid să-și unescă destinele sau să sărbătorească ceva. La biserică, în fața altarului, sau la petrece-

rie de după, apar tot mai des tineri îmbrăcați în ii tradiționale, de multe ori acestea fiind moștenire de familie, tinerele mărtașind că și bunicele sau mamele lor au fost mîreșe în exact aceleași piese vestimentare. Ia a fost scoasă la lumină, o parte din tradiții revin în atenție, semnale sunt foarte bune, ne redescoperim rădăcinile și ne mîndrim cu ele.

Ia a reușit să facă pasul de la hora satului și concertele populare către cluburi, și face față fără probleme concurenței de peste mări și țări.

### Scurtă descriere

E bine de știut care sunt elementele de bază în compoziția iei: umărul (cusătură ce unește mîneca de părțile din față și spate ale iei), încrețul, alțița (bandă lată, bogat decorată pe mîne-

că care este elementul definitoriu al modelului și care nu se repetă în nici o altă parte a iei), rîurile (benzi drepte sau oblice pe piept și mînece) și biblurile sau chețele (cusături de îmbrinare a buciurilor de material).

Modelele broderiilor și podoabelor diferă de la o zonă la alta pe meleagurile locuite de români de la Nistru până în Banatul sîrbesc. (...) După ce încrețul și-a pierdut rolul funcțional, a fost păstrat totuși ca bandă decorativă, aproape nelipsit în compoziția mînecei. Potrivit Wikipedia, sunt și excepții, ile mai noi din Muscel și Prahova, unde rîurile pleacă direct din alțiță, repetând aceeași model. Altă excepție sunt ile mai noi (1900) de pe Valea Oltului, unde toată mîneca este acoperită de broderie fină, numită "tablă". Tot atunci ile din sud s-au îmbogățit cu fluturi (paște) și fir (metalic). În

Bucovina s-au folosit mîrgele – în special pentru a îmbogăți încrețul; dar apar și pe alțițe cătoadată. Ia de Suceava are culori sobre, dar plăcute, naturale: brun, cafeniu, negru, verde închis. Cea de Cîmpulung e plină de roșu și negru și se lucrează cu fir gros, buclat, care dă volum. În Vrancea, apare o geometrie puternică și culori tari: roșu, negru, albastru, verde, ocru – contraste, dar și o croială specială a mînecei: efectul de spirală nu e dat de rîuri coștiști ci de croiala mînecei, care este rîscuită. În Vlașca și Ilfov se folosesc culori calde, mai multe nuanțe de roșu, auriu, ocru. În Romanși se folosește o combinație de albastru tare cu roșu și vișniu, pentru modele delicate, mici, dar de mare rafinament. În Gorj, mai ales în nord, se folosește doar negru (și ocru pentru încreț) – influență clară dinspre zona "Săliște". În schimb,

compoziția, motivele sunt foarte dinamice: colul morii, stele, spirale, coar-nelul berbecului, cărlige etc.

În Argeș și Vâlcea, de asemenea apar compoziții monocrome, dar e vorba de roșu închis și vișniu, mai rar doar negru. Cămășile specifice din Dobrogea, Banat, Oaș, Maramureș, Transilvania: Hunedoara, Săliște, Apuseni, Bihor, Năsăud, Tîrnave, fiecare are o personalitate aparte, deși unele sunt și ele compuse tot din 4 foi și încrețite la gât, au și elemente aparte în croială: ciupag, fodor, placă. Ornamentele sunt specifice: în tablă, ciocănele, picături, umeras, peste cot ■

Citești detalii în paginile  
2,3 și 4.